

Bardzo niepokojącym zjawiskiem jest fakt, iż w 2013 roku aż prawie 60% świadczeniobiorców pomocy społecznej to osoby długotrwale korzystające (to jest powyżej 36 miesięcy) z pomocy społecznej. Im dłuższy jest czas przebywania rodziny w systemie pomocowym, tym trudniejsza jest jej aktywizacja i wprowadzenie pożądanych zmian. Osoby długotrwale korzystające z pomocy społecznej zamykają się w błędnym kole wykluczenia społecznego. Uzależniają się od świadczeń z pomocy społecznej, w ślad, za czym idzie izolacja przestrzenna oraz słaba aktywność społeczna. Następuje osłabienie aspiracji życiowych oraz chęci do działania i zmiany. Aktywność i samowystarczalność zastępuje postawa roszczeniowa w stosunku do instytucji pomocowych. Na domiar złego wykształcone niepożądane społecznie nawyki przekazywane są dzieciom, przez co współczesna bieda jest zjawiskiem nie tylko ciągłym, ale i przekazywanym z pokolenia na pokolenie, czyli społecznie „dziedzicznym”.

2.1.2. Wybrane powody przyznania pomocy

Jak wynika z danych ze sprawozdań MPiPS-03, zdecydowanie najczęstszymi powodami udzielania pomocy w województwie kujawsko-pomorskim na przestrzeni ostatnich kilku lat były ubóstwo i bezrobocie. Powody te pozostawały ze sobą w relacji współzależności – najczęściej klienci pomocy społecznej byli jednocześnie osobami bezrobotnymi i korzystającymi ze wsparcia instytucji rynku pracy. Jako powody udzielania pomocy często wskazywano również m.in. niepełnosprawność, długotrwałą lub ciężką chorobę, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, potrzebę ochrony macierzyństwa i alkoholizm, a rzadziej też bezdomność i przemoc w rodzinie³⁷.

³⁷ Należy nadmienić, że w przypadku sprawozdań MPiPS-03 w zestawieniach danych na temat powodów korzystania z pomocy społecznej wskazuje się maksymalnie na trzy główne. W związku z tym dane na temat niektórych kategorii powodów mogą być niedoszacowane – w rodzinach województwa kujawsko-pomorskiego najczęściej występuje kilka problemów jednocześnie, co nie zawsze znajduje odzwierciedlenie w sporządzanych statystykach.